Debreczen, 1893. **XX. évfolyam 84. sz.** **Hétfő, április 10.**

Előfizetési árak:
Egész évre 10 frt — kr.
Félévre 5 „ — „
Negyedévre 2 „ 50 „
Egy hóra 1 „ — „
Egyes szám 4 kr.

Megjelenik mindennap, vasárnap kivételével.

DEBRECZENI ELLENŐR

A SZABADELVŰPÁRT KÖZLÖNYE.

Szerkesztőség:
Széchényi-utcza 1762. sz

Kiadóhivatal:
Széchényi-utcza 1761 sz.

Hirdetések a legmérsékeltebb árszámitás mellett vétetnek fel.

Az izgatókról.

Budapest, április 9.

(á.—) Nem lehet másképen nevezni, valóságos lelketlenség az, amelylyel a nemzeti párt ujságai izgatják s tévutra vezetni törekszenek ezt a jó magyar népet. Hamis eszmekörbe, veszedelembe hajszolják bele, csak azért, hogy a közzavarban, romlásban nehány pátrónus számára a régen éhezett hatalom posicióit megszerezhessék.

Nincs az a véres száju szélsőbali ujság, mely a nemzeti párt hirlapjaival a nemzet s királya közti viszony lázitásában az Ausztriával való közjogi szövetség feszegetésében, a hadsereg elleni bizalmatlanság szitásában s a Kossuth-kultusz terjesztésében versenyezhetne. Kossuth odakint Turinban elégülten nevethet, hogy a magát még mindig kiegyezéshünek képzelő nemzeti párt ily hatalmas müködést fejt ki az ő eszméi erősitésében, az ő politikája megvalósulási utjának egyengetésében, a Kossuth-név nimbusából előd szélsőbali képviselők markokba mosolyogva nézhetik a jó munkát pártkörük ablakából. S méltán, mert igaz, ami igaz: ha megbolondultak az ugynevezett mérsékelt ellenzéken és sárkányfogat vetnek, e vetésből csak a szélsőbali felforgatás politikája láthatja hasznát.

Nemcsak lelketlenség, hanem szédelgés, amit különösen a Kossuth-kultuszszal üznek. Szemforgató képmutatással hirdetik, hogy a Kossuth-imádás s a király iránti hüség megférnek egymással. Hiszen elhiszszük, hogy ők ezt igy szeretnék, de sokkal eszesebb emberek, hogy sem elhihetnék. Kossuth maga számtalan kijelentése szerint, egy élő tagadás és tiltakozás akar lenni a kiegyezés s a megkoronázott király uralkodásának törvényessége ellen. A nemzeti párt képmutató okoskodása ugyan elválasztani akarná a mostani Kossuthot az 1848 előttitől s azt állitja, hogy adorálása csak a régi Kossuthnak szól. De hiheti-e, hogy a félrevezetett nép képes lesz ily megkülönböztetésre, mikor naponként hallja, mily páthosszal cziczomázzák a régi Kossuth alakját, szemkápráztató fényessügévé az 1848 előtt müködött nagyságok érdemeinek idegen tollaival! Hova vezet ez?! tulzás a mondva csinált bálvány imádásában! S emelett párhuzamosan halad a modor, amelylyel a királyról beszélnek. Egyik nap szemére hányja az ellenzéki lapok egyike a királynak, (arra a hirre, hogy a sok inzultus miatti neheztelés tartja őt távol tőlünk egy idő óta!), hogy ugy-e, de a magyar czivilista megkapásáért nem haragszik! Másnapon pedig önálló magyar sereget követel azon indokolással, hogy ha egy jövő katasztrófa elsodorja is a trónt, de a nemzet élni akar, lelketlenség a dinasztiától, ha a maga esetleges bukásába a nemzetet is magával rántani akarja. Szabad igy beszélni, akkor, midőn ugyanazon szuszra a magyar nemzet királyhüségét hánytorgatja? Ily beszéd nem kompromittálja-e örökre a király előtt, a külföld előtt hagyományos hüségünket s nem ad-e igazat ellenségeinknek, akik azt kétségbevonni merészlik!

S mig igy kergetik a „nemzeti“ párti lelkiismeretlen ujságok a nemzetet ismeretlen veszedelmek felé, addig pátrónusaik a képviselőházban „dolgoznak“. S pedig hogyan? Van egy jóravaló erős kormányunk, egy kitünő erővel, W e k e r l é v e l élén, minden garancziájával a nemzet javára jól végzendő müködésnek s ennek folytán hosszu fenmaradásának. Hát „nemzeti“ urak egyáltalán nem hagyják dolgozni e kormányt. Dolguk egyszerüen az, hogy a kormányt nem engedik dolgozni. November óta tart a költségvetési vita s vége még mindig beláthatatlan.

Ha ez tovább is igy megy a rombolás kultuszának terjesztésével, a király iránti tisztelet s hüség érzelmeinek megvesztegetésével, a kormány müködésének lehetetlenné tételével: félünk a közhangulatok olyan elfajulásától, mely ezt a szegény hazát katasztrófába sodorhatja. Lehetetlen, hogy Apponyi és táborkara, mely e veszedelmes taktikát kezeli, ezt be ne lássa. Vigyázzon Apponyi A l b e r t grófi, mig nem késő, s vessen féket ujságiróinak őrjöngő szájába, s ne engedje forralni tovább a szenvedélyeket, mert ezek vad áradása az álmodott Kapitolium helyett a — t a r p e i s z i k l á r a s o d o r h a t j á k ő t m a g á t!

A „Debreczeni Ellenőr“ tárczája.

Castor és Pollux.

Akinek a mithologia világába szóló Bedeckerje van, az a czimet olvasva előre tudja, hogy itt két jóbarátról van szó. Igen, két ezopusi jóbarátról; egy kutyáról meg egy szajkó madárról. Mind az egyik az én egyik urambátyámat tette boldoggá, s mind a kettő a rendkivüliségek közé tartozott. Az én urambátyám nagy summa pénzért vette őket, egyiket egy madárkereskedőtől, a másikat egy kutyaidomitótól; s a kutyát elkeresztelte Castornak, a szajkót pedig Polluxnak.

Castor kitünő vadászkutya volt, olyan routinirozott, hogy a vadásznaptárt betéve tudta s a tilalom idő alatt hozzá nem nyult volna a nyulhoz, ha a gazdája agyon veri is. Pompásan apportirozott, s e mellett antiszemitikus hajlamokat árult el: ha az orrára tett husdarabra azt mondta a gazdája, hogy zsidó fogta meg, hát ledobta a földre s elfordult tőle? de ha nem szólt a gazdája semmit, ugy Castor kis vártatva egy pillantás alatt bekapta az orrára peczkelt falatot.

Pollux, a szajkó megérdemelte az „itt még soha nem látott“ jelzőt. Bámulatos diák tehetsége volt: amit kétszer ismételve hallott, azt ő már utána mondta A házban munkások dolgoztak, földet talicskáztak a pinczéből. Pollux egy-két nap mulva oly élethüen talicskázott a szájával, hogy az az utánzott talicska nyikorgás zavarba ejthetett még egy igazi talicskát is.

Castor és Pollux elválhatatlan jóbarátok voltak. Pollux mindig ott ugrált a Castor hátán, ha ez elhasalt az ajtó elé, s vele utazott a hátán, ha Castor lompos járással körülkuktálkodott a házban. A szomszédok macskái nagyon rajongtak Polluxért s bizony rá tették volna a körmüket, ha Castor minduntalan sarkába nem járván a szabadon ugráló szajkónak, el nem hessegeti a vadorzókat. Pollux hálából meg a legyeket kergette el Castor körül, mikor ez délutáni álmát szunditotta.

A pinczét ásó munkások, mikor este felé végeztek a munkával, arra mentek el az urambátyám irószobája előtt s beszóltak, hogy „jójczakát“; a munkavezető pedig külön is jelentette a napszám végét azzal, hogy berikkantott a szobába.

– Megyünk ám ténsúr, jojczakát!

Pollux ott ólálkodott Castorral a küszöb előtt, aztán a munkásoknak illendően visszafelelt az urambátyám helyett is, aki nem tartotta elkerülhetetlenül szükségesnek, hogy visszaadja a köszönést.

— Jojczokát, jojczakát! — károgta Pollux egészen a főmunkás hangján.

Egy estén a pinczevájók már elkotródtak, csak az egyik maradt tovább s lapátolta még helyre az udvaron fölhányt homokot; aztán ő is szedte a tarisznyáját és indult ki. Mikor a kapu elé ér, lehajol az iroda-küszöb előtt véletlenül magánosan ügyelgő Polluxhoz, fölkapja s bedugja a tarisznyájába. Alig tesz egy lépést, majd hanyatt esik az ijedségtől: Pollux megszólalt a tarisznyában:

— Megyünk ám ténsur, jojczokát!

— Jó-jó, hallottam már egyszer. Hát csak menjetek, Isten áldjon meg! — hangzott belülről az urambátyám szava

— Jojczokát, jojczokát! – Rikkantja még a kapun kivül is a tarisznyában kuksoló szajkó.

Az én urambátyámnak föltünt ez a hosszas köszöngetés, kinéz az irodaajtón. Akkor ér oda Castor zavart lihegéssel.

— Hol van Pollux!

Castor kinosan szüköl. Rögtön észrevette az én urambátyám, hogy baj van. Pollux nincs sehol. Kitekint a kapun, talán látja valahol! A nyitott kapun k rohant Castor s magasra tartott orral iramodott el.

Castor azon éjjel nem jött haza. Se Castor, se Pollux. Három napig maradt ki Castor; harmad nap nagy diadallal hozta a hátán a gubbaszkodó Polluxot, aki vigan talicskázott, s mikor beértek a kapu alá, hangos „Jojczokát“-tal üdvözölte urambátyámat.

Hogyan találta meg Castor Polluxot? Elmondta a titkát ugyanaz a napszámos, aki ellopta a szajkót s aki utóbb töredelmesen beval-

— **Országgyülés** A képviselőház szombati ülésén, amely alatt Ernuszt Kelemen szólalt fel, ki a honvédségnek a közöshadsereggel való egyenjogositását hangsulyozta s kifogásolja a hadügyi költségek növekvését, ellenzéki álláspontja azonban nem gátolta meg abban, hogy elismeréssel adózzék Fejérváry Géza bárónak. Pulszky Agost személyes kérdésben válaszolt Ernusztnak. Ezután Ugron Gábor mondott hosszabb beszédet melyben különösen a magyar nyelvnek a hadseregben való érvényesitéséről, az önálló magyar hadseregről s a katonai büntető törvény behozataláról beszélt. Az utóbbi tárgynak a vitába vonása kötelességévé tette Szilágyi Dezső igazságügyminiszternek, hogy felszólaljon s Ugronnal szemben kifejtse, hogy a magyar kormány mulasztást e kérdésben nem követett el. Szólt még Issekutz Győző, utánna Pulszky Agost és Apponyi Albert gróf között vot ezután rövid vitatkozás, melyben Pulszky azt konstatálta, hogy a nemzeti párt s Apponyi régi beszédeiben a magyar tannyelvü katonai akadémiáról szó nem volt. Az ülés végén Remete Géza interpellált egy állitólagos titkos rendelet tárgyában, mire Wekerle Sándor miniszterelnök rögtön nyilatkozott, kijelentve ily rendelet nem létezését.

— **A honvédszobor**. Az 1848—49-iki honvédegyletek küldöttei szombaton d. e. 10 órakor, az uj városháza közgyülési termében rendkivüli országos honvédgyülést tartottak, melynek egyetlen tárgyát a budavári honvédszobor leleplezési ügye képezte. A gyülésen a többség óhajára Tisza László helyett Degré Alajos elnökölt, kit a rendező bizottság elnökévé is megválasztottak; alelnök lett Krudy Gyula. Erre nézve majdnem egyhangulag azt a határozatot hozták, hogy a leleplezési ünnepély **f. évi május** 21-ére, Budavára visszavételének évfordulójára tüzessék ki. Az ünnepélyre meghivják a közös hadsereget és honvédséget, az országgyülést, testületeket stb. A király meghivásáról lemondtak, mert mint Degré Alajos elnök igen tapintatosan megjegyezte, az ünnepélyrendező bizottság személyre szóló meghivót nem intézhet a királyhoz, azonban a mai gyülés **Ő Felségéhez hódoló feliratot intézett.** Különben az összes végrehajtási teendőket egy bizottságra hagyták. E gyülés végeredménye becsületökre válik a régi honvédeknek s igy remélhető, hogy a leleplezési ünnep már most országos szabásu leend.

— **A pápa** rendkivül szivesen fogadta a 600 polgári és 59 papi magyar zarándokot. Dessewffy püspök latin beszédére felelve, a pápa a magyar egyházpolitikai helyzetet is érintő nyilatkozatokat tett allokuciójában, a melyet személyesen olvasott fe. A kitüntetésnek szokatlan és még eddig meg nem történt módja ez a Vatikánban, XIII Leo a beszéd elején kijelentette, hogy a magyarokat a katholikus egyház oly hü fiainak ismeri, a kiket nem kell figyelmeztetni a vallás jogainak és igazainak megvédelmezésére. Különösen szükséges a hitbuzgóság a mostani sulyos megpróbáltatás napjaiban. Bizik a magyar nemzet vallásos hitében, s az egyház isteni tanai iránt tanusitott katholikus hüségében. Erős bizalmát helyezi a klérus és a nép egyetértésébe s ez a hithü szolidaritás biztositja őt, hogy minden támadást, melyet a vallás tanai és örök igazságai ellen intéztek, Isten segitségével győzedelmesen fognak visszautasitani. Ajánlja a védelemben a mérsékletet és a körültekintést.

— **Belföldi hirek.** (Nagy tüzek) dühöngenek mindenfelé: Ó-Pécska aradm gyei község teljesen leégett. — (Amerikából) szláv lapokat importálnak a hazai tótok közé, melyek tele vannak panszlavisztikus czikkekkel. Krainolin kir. ügyész most a lapok kitiltását inditványozza. — (A távollevő képviselőket) az elnök egy körlevélben elmaradásuk igazolására hivja fel. — (Villanyos vasutat) tervez Arad és Szeged között egy vasuti társaság — (A primás) pénzügyi zavarait ujságolta a „Pesti Napló“ azt állitva hogy ezek oka a vallás és közokt. miuiszter ellenséges indulatából származnék; a herczegprimás titkári hivatala azonban a legnagyobb elösmeréssel szól a miniszter előzékeny eljárásáról s kijelenti, hogy „a nem kedvező anyagi helyzet okai egészen más viszonyokban keresendők.“ — (A kormány egyházpolitikai programmja) mellett nyilatkozott ujabban Békés és Brassómegye közgyülése. — (Al lamtitkárrá) a földm. miniszteriumhoz a nyugalomba vonuló Fejér Miklós helyére Miklós Ödön orsz. gy. képviselő fog kineveztetni — (A budapesti ipar és ker. kamara) elnökévé Láncz y Leo választatott meg.

— **Külföldi hirek**. (Belgrádból) azt irják a „Daily Chronicle nak, hogy Szerbia válság előtt áll; a régenseket el fogják kergetni. — (A bolgár fejedelem) nejét esküvő után egyelőre nem koronázzák meg. — (Az amerikai) Catamarkában forradalom ütött ki; az állami csapatok és a fölkelők közt lefolyt több ütközet után a foglyokat agyonlőtték a vasutak az inzurgensek kezében vannak a nemzeti tulajdon védelmére további csapatok küldettek ki. — A Panama-társaság) közzéteszi a koncesszió meghosszabbitása iránti szerződést ez által husz havi, 1894. évi októbe. 31-ig terjedő meghosszabbitás engedélyeztetett, hogy uj társaság alakittassék, mely tiz év mulva az alakitástól számitva a csatorna kiépitését befejezni tartozik. Az előbbi szerződések egyéb határozmányai érvényben maradnak. — (Vilmos császár ellen) Berlinben tegnap dynamit-merényletet követtek el; a merény ők a régi dóm tornyát akarták felrobbantani, mikor a császár az előtt elmegy, a dóm rendületlenül kiállotta a dynamit-robbanást.

Hieronymi a közegészségügy javitása érdekében.

April. 10.

A belügyminiszter – mint már emlitettük — erélyes körrendeletben hivta fel a törvényhatóságokat a még mindig fenyegető kolera-veszély elleni védekezésre, általában az ország közegészségügyének javitására szükséges óvrendszabályok lelkiösmeretes foganatositására.

Ezt a közérdekü körrendeletet kivonatosan alább ösmertetjük:

A legerélyesebben ügyeljen a közönség arra, hogy az utczák, lakások, udvarok, közhelyek tiszták legyenek a városokban, az árnyékszékek és pöczegödrök kora tavaszszal kitisztittassanak s a városok szemétgödreinek tartalma hetenkint kihordassék.

A nyilvános helyeken, mint községházak, iskolák, vendéglők, kávéházak, korcsmák, vasuti indóházak és hajóállomások árnyékszékei éber figyelemmel kisérendők, kiválóan tisztán tartandók és a legolcsóbb aránylag igen jó fertőtlenitő szerrel, a mésztejjel (egy kiló oltatlan mészhez apródonkint 4 kiló vizet adva s igy a meszet megoltva, sürü mésztejet kapunk) rendesen fertőtlenitendők.

Azon vidékeken, a hol egyszerü árnyékszékek fallitására a kellő eszközök meg vannak, ott az árnyékszékek felállitására a lakosságot a hatóság birság terhe alatt kötelezze.

Hogy a lakások levegője tisztán tartassék, már most insézkedjék, hogy falukon minden ablak nyitható legyen, minden lakás belül tavaszszal kimeszeltessék s következetes erélylyel igyekezzék a lakások általános javitására.

Kiváló gondját képezze a hatóságnak az egészséges ivóviz. Városokban a kutak be legyenek fedve, faluban pedig minden kut vas-kereszt pánttal ellátott vederrel birjon, hogy senki saját edényét sem a kutba, sem a vederbe be ne márthassa. Nyilt kutak közelében a mosás szigoruan eltiltandó.

Egyszerü készülékül dupla fenekü uj hordó ajánlandó melynek felső feneke át van lyukgatva s mely a felett tiszta kavics homok és faszén réteggel van megtöltve. Csakhogy az ilyen szürők rendkivül tisztán tartandók s a viz szürésére szolgáló kavics homok és faszén gyakran kimosandó és kicserélendő. — Nagyobb városok figyelmét a jobb szürő készülékekre külön fogja felhivni a miniszter.

A piaczi rendőrség fokozatabb erélylyel gyakorlandó ugy az élelmi czikkek előállitásával vagy elárusitásával foglalkozó üzletek felügyelete is.

A vendéglők kávéházak és korcsmák zár órájának meg határozása iránt a viszonyoknak megfelelőleg intézkedjék.

Eber figyelem tárgyát képezzék a vágó hidak és mészárszékek, hogy azok mindig tiszták legyenek.

Városokban de kisebb községekben is, hol ipart üznek a mühelyek rendszerint nem felelnek meg a közegészség feltételeinek. Ezeket havonként egyszer vizsgáltassa meg s a talált rendetlenségek elháritása tárgyában a legszigorubbb intézkedjék.

Rendkivüli fontossággal bir a rongy-telepek gondos felügyelete. — Ezek nyilván tartandók s folytonosan ellenőrizendők.

Intézkedjék a vármegye közönsége, hogy minden nagyobb, 1000 lakoson felüli községben á littassék illetve béreltessék alkalmas helyiség az elkülönithető betegek elhelyezésére, kisebb községekben pedig legyen e czélra alkalmas ház kijelölve.

Legyen gondja a vármegye közönségének, hogy az üresedésben levő rendszeresitett orvosi állások betöltessenek.

Szólitsa fel most ujból a vármegye közönsége az összes, sem hatósági, sem községi hivatalos állásban nem levő magán orvosokat, hogy ki hajlandó közülök 8 frt. napidij (szigorlóknak és sebészeknek 6 frt.) az oda és visszautazás költségeinek megtéritése, a fuvar kiszolgáltatása és netalán hátramaradó családjának részére biztositott kedvezmény mellett szükség esetén járvány orvosi állást vállalni?

Idejekorán gondoskodjék a vármegye közönsége, hogy hulla szállitó kocsik álljanak rendelkezésre és a hulla házak megfelelő karban legyenek.

Végül megjegyzi a miniszter, hogy a mennyiben kiküldendő szakközegei utján annak tudomására jutna, hogy egyes hatósági vagy végrehajtással megbizott közegek kötelességük teljesitése körül mu asztást tanusitottak volna és szakközege a közhelyeket, vágóhidakat piszkosoknak, a kutakat s azok környékét rendet-

---

lotta a tolvajlást. Pollux az egész uton talicskázott, mig csak haza nem vitte. Ott az idegenben furcsán érezhette magát, mert nagyon megrémült tekintetekkel méregette uj otthonát, aztán rémületesen irtózatos fütyölésben tört ki. Nem lehetett kitartani a szobában, ki kellett vinni a szabadba. Ott nem volt olyan fület vagdosó a fütyölése. Ott sipolt folyton a falon egy kalitkában kétségbeesetten Harmadnap beront a kapun Castor, fölugrik a kalitkához, leránija a földre, s vadul ugrálja körül a madarat. A tolvaj — igy beszélte el — látta, hogy el van árulva, hát maga nyi otta ki a kalitkát s eresztette ki Polluxot. Ez fölk pott Castor hátára, amaz meg loholt vele haza.

Igy éltek ezek a bohó állatok példás jóbarátságban egymás mellett.

Egyszer Pollux fölugrott Castor fejére s tetszett neki elsántitani egészen a Castor orráig, ahol legubbaszkodott. Castor furcsán nézett szét maga körül nem volt ott senki — és a gépiesen dresszirozott buta kutya egy vakkantással bekapta a legjobb barátját, a szajkót, s mintha soha se ismerte volna, jóizüen összeropogtatva bekebelezte a gyomrába.

*

Aki élesen tud figyelni, talál az emberek között is nagyon sok ilyen dresszirozott Castort

Styx Jankó.

len állapotban levőknek a mühelyeket tulzsufoltaknak és tisztátlanoknak találná s nem találna az első betegek elkülönitésére alkalmas helyiséget, a község házánál oltatlan meszet, a falukon nyitható ablakokat, ugy az illető mulasztó közegekkel szemben a hatáskörébe utalt eszközök teljes szigorával fog eljárni.

Papirszeletek.

(Bukovaiékról. — A gavallér-miniszter. — Pax. — A „Bajazzók“ — Az egerek, a patkányok. — Veszélyes vendég.)

Bukovaiéknál rossz kedv volt ma reggel. A papa képviselő, a fiu jogász.

Levelet kapott mindakettő.

— „Mit kaptál a postán az egyetemről ?“ kérdi az öreg ur.

— „Azt atyus“ — felel Abszi — „a mit te a házból : a b s e n t i á t !“

*

Pompás egy ember báró Fejérváry Géza. Egy-két szóval éljenző tömeggé juhászitja a mérges ellenzéki hadat.

Mi ennek a titka ?

Csak az, a minek hiánya miatt nem fognak senkin a Vajaiak, Károlyi Gáborok és Polonyiak támadásai.

A — gavallérság Ez a nagy arcanum, a mire a par excelenze g a v a l l é r n e m z e t r e hatni lehet.

Jobb szeretjük a tisztelgő v i v ó t ő r t. mint az otromba f ü t y k ö s t.

Ennyi az egész.

*

A honvédelmi miniszter tapintatossága hatott az öreg honvédekre is.

Fölirnak a királyhoz, Tisza Lászlót, Iványka Imrét majd Szegeden a gyülésen falatozzák fel. Addig pedig rá jönnek, hogy ott is egy kis halászlével lesz alkalmasabb jóllakni.

Igy van az helyesen. Primás, honvédelmi miniszter, udvar, ellenzék és nemzet hangoztassák csak egyesült erővel, hogy „P a x !“

A k i b é k é t v e t — s z é l c s ö n d e t a r a t.

*

Az operaházban gyökeret vertek a „B a j a z z ó k.“ Bravi Leoncavalló és gróf Zichy Géza !

A képviselőházban azonban kezd kifelé állani a b a j a z z ó s á g rudja. Bravi, Wekerle és Fejérváry !

A kormánynak sem a szentelt, sem a szociálista olaj nem árt már.

Az intendáns és a honvédelmi miniszter ellenségei egyaránt elmondhatják már, hogy „o l e u m - e t o p e r a m perdidi !“

*

Az sem érdektelen, a mit most kisértettek meg egy amerikai állatseregletben.

Kiakarták próbálni, hogy mennyiben igaz az oroszlánoknak, elefántoknak s más nagy állatoknak az egértől való közmondásos félelme.

Először abba a kalitkába dobtak be egy egeret, a hol két oroszlán volt. A puszták királyai a kis állatka láttára rémülten ugrottak föl s ki akartak menekülni. Jó időbe került mig lenyugodhattak. Mikor az egeret óvatosan megszagolták, attól kezdve nem törődtek vele.

Ily rémületet tanusitott a királytigris is, melynek még orrába is beleharapott az egér, a nélkül, hogy a tigris bántani merte volna. Az elefántokra különböző hatást tett. Az egyik elefánt az egér megpillantására eltépte a lánczait s félelmében trombitálni kezdett az ormányával : egy másik (czirkuszi) elefánt pedig nagy lelki nyugalommal nyomta szét iszonyu talpával.

Leghasznosabb oldaláról fogták föl a kisérletet a pumák, hiénák és farkasok. Ezek a nekik odavetett egereket és patkányokat azonnal fölfalták.

Egész helyes kis politikai kisérlet ez, ha elfogadjuk, hogy az egerek és patkányok a parlamenti közbeszólók és heczczelők, a nemesebb állatok a kormány és a szabadelvüpárt, a mindent felfaldozó farkasok pedig maga az „óh n é p“-leend, mikor már föl ismeri, hogy kikkel van dolga !

*

Falb Rudolf igazán veszedelmes vendég

Alig hogy belépett Magyarországba, hogy az akadémiában felolvasást tartson a földrengésről, imé egész D é l m a g y a r o r s z á g o n földrengések fordulnak elő s a parlamentben is két napi zivatar támadott !

Valóban veszedelmes vendég Falb Rudolf.

G—ne.

A debreczeni ipar és kereskedelmi bank közgyülése.

Debreczen, április 10.

Az ipar és kereskedelmi bank piacz utczai helyiségében tegnap délelőtt 10 órakor tartotta meg évi rendes közgyülését S e s z t i n a Lajos elnök igazgató elnöklete alatt. A részvényesek nagy számmal jelentek meg. A gyülés lefolyását a következőkben adjuk :

E l n ö k üdvözölvén a jelenlevőket, miután a közgyülés határozatképessége megállapittatott, megnyitá a gyülést. A jegyzőkönyv vezetésére felhivja dr. Kola Jánost ügyvédet, a szavazat-szedő bizottság tagjaiul és a jegyzőkönyv hitelesitőiül megnevezi Zádor Lajost, Lukács Armint és Kövy Lajost.

K o l a János felolvassa az igazgatóság jelentését az 1892-ik üzleti évről, melynek mindjárt az elején kitünik, hogy az intézetnek a lefolyt ében elért eredménye nem felelt meg azon várakozásnak, melyet hozzá kötöttek.

Számos tényező játszott össze — igy szól a jelentés — hogy az üzleti évet ily csekély eredménynyel zárjuk le.

Hátrányos lefolyással volt forgalmunkra azon körülmény, hogy az osztrák magyar bank közvetlenül összeköttetéseket hozván létre a vidéken, ez által a vidéki üzletekkel és czégekkel fenállott leszámitolási és jutalék bevételeink csökkentek, továbbá elkerülhetlenné vált a leszámitolási kamatláb leszállitása, mig ellenben a betéteknél még mindig a régi kamatlábat kellett föntartanunk, főleg pedig az év végén bekövetkezett csődesetek folytán szenvedtünk jelentékeny veszteséget, miért is e czimen 9372 frt 81 krt. kellett leirni.

E körülmények megemlitése után a lefolyt üzleti évről következő áttekintést ad az igazgatósági jelentés : V á l t ó l e s z á m i t o l á s: 1892. év jan. 1-én volt váltó tárcza 1842 drb 843,421 frttal ; ez évben leszámitoltatott 6667 db. 2.545.080 frt 85 krral, összesen 8509 db. 3.388,501 frt 85 krral ; ez évben visszaváltatott 6535 db. 2.641,697 frt 56 krral ; maradt váltótárcza 1892. decz. 31-én 1974 db. 746,804 frt 29 krral. E l ő l e g e k : 1892. jan. 1-én volt előleg állomány 286 db. 109,466 frttal, ez évben előlegeztetett 105 db. 46,755 frttal : összesen 391 db. 156.221 frttal ; maradt a visszaváltott 135 db. után 256 db. 113,953 frttal.

K ö n y v b e t é t állomány 1892. jan. 1-én volt 1.134,140 frt 10 kr ; év közben betétetett és tőkésittetett 1.107,223 frt 91 kr. összesen 2.241,364 frt 01 kr. A visszafizetett 1.075,560 frt 85 kr. után maradt decz. 31-én 1.165,803 frt 16 kr.

F o l y ó s z á m l a. Az 1892. évi összes forgalom volt 5.239 340 frt 32 kr.

G i r ó s z á m l a. Az évi összes forgalom 4.049,227 frt 37 kr.

P é n z t á r. Betétetett az év alatt 6.169,799 frt 01 kr, pénzkészlet 1891-ről maradt 25,638·28 kr ; kifizettetett 6.170 049 frt 16 kr ; maradt pénzkészlet 1893. jan. 1-én 25,388 frt 13 kr.

Az 1892. év tehát a szabályszerü leirások után 6803 frt 44 hasznot tüntet fel, melyből osztalékul 6000 frtot javasolt kiadatni az igazgatóság, 300 frtot a felügyelő bizottság jutalmazására a fent maradó 503 frt 47 krt pedig a jövő évre, mint nyereségmaradványt kérte előrevezetni

Végül bejelentette az igazgatóság, hogy mindkét a (Nagy-Várad utczai és Piaczutczai házára, az osztrák magyar banktól egy 40 éves törlesztési kötvényre 140,000 forintot vett fel 4 3/4 % kamat és 3/4 % törlesztéssel.

Felolvastatott ezután a felügyelő bizottság jelentése is, melyben a bizottság a zárszámadás, nyereség és veszteség számla mind n egyes tételét, a könyvekkel összehasonlitás után ezekkel összhangzónak és alapszabályok és a törvényhatározatainak megfelelőnek találta.

A közgyülés egyhangulag elfogadta mindkét jelentést s a felmentvényeket megadta. — Ezek szerint a 1892 évi 7-ik számu szelvények mától fogva 4 frtjáról kifizettetnek.

Következett, hogy a sorrend szerint kilépő B e r g e r Henrik és az időközben kilépett F e i s c h l Károly ig. tagok helyére 3 évi időszakra uj tagok választassanak.

Beadatott 63 szavazat 40 részvényes által 576 szavazati jogosultsággal Megválasztattak: W e i n b e r g e r Lajos 556 és G a s z k e r Károly 408 szavazattal, a közgyülés 11 órakor véget ért.

Szinház.

* **„Othelló“** közepes szamu közönség előtt került szinre, szombaton. Nagy dolog ennyi is a saison vége felé, mikor már csak a vendégszereplések felemelt helyárai szoktak telt házakat előidézni. Jele annak, hogy E. K o v á c s Gyulával is teinót csinált volna igazgatóságunk. Érdekes, hogy „Othellót“ a direktor a „Jani és Juczi“ gyerekes bohóságai s az elhervadhatatlan hecczért inkább, mint a bérlő közönség kedvéért bérletben adott „Próbaházasság“ közzé ékelték. Valjon illő volt-e a „Próbaházasság“-gal molesztálni a bérlőket csak azért, hogy a bérletet le darálhassák ? Igazán jágói egy eljárás! A mi direkczionknak olyan Desdemonája a j ó i z l é s, a melyet nem őriz ugyan féltékenyen, de kitekeri a nyakát. Szerencse azonban ily körülmények közt, hogy a saison is olyan Othelló, már melyről el lehet mondani, hogy a napja már lejárt. A mi a szombati előadást illeti „Othelló“-ban S z a k á c s Andor, Leszkay szintársulatának ifju hősszerelmese mutatkozott be. Szakács kétségkivül értékesitette alakitásában mindazt, a mi egy ambicziózus színésztől várható : a hévteljességet, melyet a dikczióban s egy-egy markansabb helyen (p. o. a hires „Isten veled már harcz vidám zaja“) éreztetett velünk ugyszintén a buzgón folytatott előtanulmányt, kivált az E. Kovács Gyula gondos tanulmánya látszott meg rajta. Beszédben, külsőségekben sat. feltünően is utánozza. Tény azonban, hogy „Othelló nehéz feladatához még nincs elég tartalma. de színész egyénisége és organuma sem felel meg a szerepnek. Idővel a mint most felfogta ennek könnyebb, hogy ugy mondjuk lyrai alkatelemeit, talán majd az Othelloban duló szenvedélyek viharát is megc attogtatja feletünk. Nehány jelenetét — a dicséretes vállalkozás jutalmául, a közönség megtapsolta. B a l a s s a (Jago) kellően eltalálta Shakespeare kedélyes gazemberét s a gonoszság szinei mellett tért adott az alakban levő cynikus humornak is. A n g y a l Ilka ezuttal játszta először Desdemonát. Ha van ideje a szerepre elkészülni, egyes bensőséggel tolmácsolt részleteken kivül többet is konstatálhatnánk nála. Emliteni valók még R ó n a s z é k y n é (Emilia) és T o m p a (Cassio) A szereplők általában áldozatai voltak a hirtelen előrángatás rendszerének.

* **Sarah Bernhard** a népszinházban tegnap lépett fel utoljára. Sardou „Tosca“-át adta Fölléptét ezuttal nem fogadta oly óriási siker,

mint ezelőtt, mert a színészet virtuóza nem feledtette el a Duse egyszerü nemes játékát. „A kaméliás hölgy“ 3 felv. után nyolczszor hivták ki s megjelenését a „Magyar Hirlap“ kritikusa a következőleg irja le :

„A harmadik felvonás után, amelyben csakugyan gyönyörü dolgokat láttunk tőle, a nagy szemfényvesztőnek nyolczszor kellett a lámpák előtt megjelennie. Ezt a nyolczszoros kihivást Sarah, a plasztikában való járatosság nyolcz különböző ötletével nyolczféle módon köszönte meg. Először meghajlik mélyen, egész testével, ugy hogy a törzs s a lábak térdig egy szép görbét irnak le : ez az udvariasság illedelmes megköszönése. Másodszor már a jobb kar is hullámzik : ez a szimpátia egyenértékü viszonzása. Harmadszor a bal kéz lassan az ég felé emelkedik : a meghatottság kifejezése. Negyedszer a két kar összefonódik a keblekenn : a müvésznő elháritja magától ezt a tulzott hédolatot. Ötödször a bal kar már ünnepélyes tempóban emelkedik égnek : a müvésznő tanuul hivja a felsőbb hatalmakat, hogy igazán nem érdemel ekkora kitüntetést. Hatodszor : csábos mosoly, mely egy légies csókban hal el. Hetedszer : a müvésznő ajkai megnyilnak s egy érthetetlen szó izgató melegsége árad szerte a nézőtéren. Nyolczadszor a megilletődött Kirke ajkai nem hallható szókat rebegnek s az egész test elvész egy — fájdalom — nem eszkomptálható ölelésben. Kilenczedszer . . . Igazán kár, hogy az irigy vasfüggöny megtosztott bennünket a kilenczedik produkcziótól. Vajjon mi lett volna kilenczedszer ?! . . .“

* **Szinházi hirek. Szlavinszky Nadina** szerdán lép föl szinpadunkon. Társulatával Bécsből érkezik hozzánk. **Blaha Luiza** asszony csütörtökön kezdi meg föllépteit s a következő darabokban fogjuk látnil „Náni“ népszinmü, „Szegény jonathán“ operette, „Ujjel az erdőn“ „Apja lánya“, népszinmüvek, A **„Dolovai Nábob“** Herczeh g Ferencz nagy sikert aratott drámájának mai előadása iránt nagy erdeklődés mutatkozik. Az igazgató gondot forditott a kiállitásra is, különösen szépek a Tillernél készült honvéd tiszi ruhák. A darabot holnap ismétlik. P. Márkus Emilia, a budapesti nemzeti szinház kiváló tagja, a jövő hét folyamán fog három estén át vendégszerepelni. Az első estén „Idegen nő“-ben, a másodikon „Közönyt-közönynyel“-ben és a harmadikon „Clémenceau“-ban fogjuk látni. **Komáromy Mariska**, a népszinház kedves széphangu müvésznője, legközelebb vendégszerepel nálunk ; a „Szultán“ és a „Szerencsefia“ operettekben és egy népszinmüben lép föl. — **Küry Klára** a szezon végén lép föl, valószinüleg a következő darabokban : „Szultán,“ „Fanchon asszony leánya“ „Nebántsvirág“ és „Próbaházasság.“

Táviratok.

Gyilkos merénylet a herczegprimás ellen.

BUDAPEST, ápril 10. (A „Debr. Ell.“ eredeti távirata, érk. d. u. 4 órakor.) Ma Vaszary herczegprimáshoz Csórics Mihály nevü elbocsátott vinczellér ment kéregetni. A herczegprimás szokása szerint bebocsátotta s a szobában fogadta, de kérését megtagadta. Erre az kést rántott elő ruhája alól s rárohant a primásra. Dr. Kohl Medárd a herczegprimás titkára hirtelen eléje ugrott, hogy megakadályozza a gyilkosságot. A merénylő három helyen, kezén és hasán megsebezte a titkárt, ki ájultan összerogyott. A herczegprimás az ijedtségtől rosszul lett, de a zajra előfutott cselédség hamar magához téritette.

A merénylőt elfogták. Más hirek szerint Csórics Mihály szolga volt a primási udvarban, honnan egy évi szolgálat után elbocsátották s visszavételét kérte a most.

BUDAPEST, ápril 10. (A „Debr. Ell.“ eredeti távirata, érkezett délután 4 óra 20 perczkor.) Dr. Kohl Medárd a herczegprimás sulyosan megsebesitett titkára, még mindig eszméletlen állapotban van és nem lehet kihallgatni. Az elfogott merénylő minden felvilágositást megtagad.

A képviselőházból.

BUDAPEST ápril. 10. (A Debr. Ell.“ ered. távirata érk. d. u. 4 órakor) A képviselőház mai ülésen Br. Fejérváry honv. miniszter fényes beszédet mondott. A mai ülésen egy pikáns jelenet is folyt le a két ellenzéki párt vezérei Apponyi és Eötvös között.

Helyi hirek

— **Változások a kir. táblán.** A debreczeni kir. tábla II. polgári tanács elnöke Csathó Ferencz saját kérelme folytán a kir. Curiához lett rendes birává kinevezve, helyére Dr. Szeghő István győri kir. táblai biró lett tanácselnökké kinevezve. Csathó az egész magyar jogász világ előtt ugy ösmeretes, mint a legtisztább fejü birók egyike, a kinek vezetése alatt a legbonyolultabb perek is a legszebben szoktak tisztáztatni. — Dr. Szeghő István, ki előbb trencséni kir. ügyész, volt inkább a bünügyi perek terén tünt ki, mi azonban épen nem zárja ki azt, hogy kiváló tehetségeit a polgári jogszolgáltatás terén is ne érvényesithesse

— **A téglási tüzvész.** Téglásról irják lapunknak ápril 8-diki kelettel a következő tudósitást : „A téglási népet még folyvást nagy rémület fogja el a meg nem szünő északi szél miatt, mely még ma is — tehát a tüz után harmadik nap — felélesztett egy rakás lappangó zsarátnokot Tegnap a biztositó ügynökök egész raja lepte el a községet és akarta kiaknázni a helyzetet. Járásunk erélyes főszolgabirója Ferenczy Elek le is foglalt egy rakás kitöltetlenül aláirott váltót és dijkötelezőt, hogy megtehesse velük és ellenük a törvényes lépéseket. Nem csuda ha a köznép nem tud megszabadulni azon rögeszmétől, hogy az ügynökök gyujtogatnak. Az inségbe jutott lakosságnak a legelső segitséget gróf Dégenfeld Pál ur nyujtotta 100 frttal 100 kiló kenyérrel és 25 kiló szalonnával. Csaknem egyidejüleg H.-Böszörmény városa 40 kenyeret és 50 kiló szalonnát küldött ; ma reggel pedig a hadházi ref. egyháztanács küldött öt mázsa rozsot ; és a mi legmeghatóbb : a vasuti állomásnál egy mindenki előtt ismeretlen és magát meg nem nevezett urinő adott át tiz forintot, hogy a legszegényebbek közt kioszszuk.“ A téglásiak lapunk utján is mélyen érzett hálájukat fejezik ki a jószivü emberbarátok iránt. A hadházi elöljáróság szombaton házankénti gyüjtést kezdett, mely az első óra alatt is igen szépen eredményezett.

— **A jótékony nőegylet iskolája.** Élénk vita támadt tegnap a ref. presbiterium közgyülésén a jótékony nőegylet azon kérelme fölött, hogy az egyház iskoláiból 15—20 növendéket engedjen át a jótékony nőegylet által fentartott iskola számára. Az iskolaszék a kérelem megadása mellett volt, — azon föltétel alatt, hogyha a szülék ebbe előre beleegyeznek és az árvaházi iskolába járó eme növendékek tandijat nem fizetnek. — Kiss Albert erre nézve következő inditványt tette ; az egyház nem kifogásolja, hogy a nőegylet a ref árva tankötelesek közül évről-évre 15-öt-20-at saját iskolája számára kiválaszthasson és megnyerhessen, amit azonban az iskolaszékhez előre bekell jelentenie. A vita folyamán nagy elismeréssel emlékezett meg minden felszólaló a nőegylet áldozatkész buzgó törekvéseiről s arról a szellemről, melyben az árvaházat és iskolát vezeti a közgyülés a Kiss Albert inditványát elfogadta.

— **Márczius 15. a debreczeni ref. elemi iskolákban** A debreczeni ev. ref. egyháztanács az iskolaszék inditványára tegnap egyhangulag hozott határozattal márczius 15-ikét — mint a szabadság ünnepét vörös betükkel irta bele az általa fentartott iskolák kalendáriumába. Elrendelte ugyanis a presbitérium, hogy jövőre márczius 15-én az összes ev. ref. elemi iskolákban valamint a felsőbb leányiskolában az előadások szünneteljenek ; s egyszerü, hazafias ünnepély tartassék, vagy iskolánként külön-külön, vagy az összes növendékek egy helyen gyüjtetvén össze, s a tanitók hazafias dalok éneklése között a növendékek értelmi fejlettségéhez mért alkalmi beszédben fejtegessék e nagy nap jelentőségét. Közelebbi módozatok megállapitásával az iskolaszék van megbizva.

— **Presbiteri közgyülés.** Az ev. ref. egyház presbiteriuma tegnap harmadszor gyült össze ugyanazon napirend tárgyalására. Ma végre sikerült a tárgysorozatot egészen elintézni. Némethy Lajos lelkész és Simonffy Imre kir. tan. főgondnok elnököltek. Hoszabb időt vett igénybe a reparationalis szabályok tárgyalása, melyeket a közgyülés elfogadott. A homok és csapókerti szőlőtulajdonosok földjeit az egyház önálló jelzálogul elfogadja s azokra az érték $^1/_3$-dáig ád kölcsönöket. Tóth Lajos nyugalmazott ispotályi tanitó több rendbeli térképeket, számoló gépeket s egyéb általa feltalált és készitett taneszközöket adományozott az ispotályi fiu iskoláknak. A presbiterium ezekért köszönetet mondott. Az ösztöndij osztó bizottság második félévi jelentésének bemutatása alkalmával Szikszai Szabó László felszólalása folytán a presbiterium Némethy Lajos elnöklete alatt küldöttséget bizott meg annak megvizsgálására milyen az ösztöndij alapok állása s a kamatláb csökkenése folytán mily mértékben birják meg azok az ösztöndijazásokat ? Ugyan ezen hizottságnak adatott ki véleményezés végett a Kálmánczhelyi G. féle vitás czélu alapitvány megvizsgálása.

— **Földrengés Debreczenben.** Az ország nagy részében szombaton délután érezhető földrengés Debreczenben is felvetette hullámait. — Lapunk egyik dolgozótársa ugyanis szombaton délután pont $^1/_4$ négykor nagy meglepetéssel látta, hogy a szobájában levő függőlámpa a nélkül, hogy valaki hozzá nyult volna, déltől észak felé elkezdett himbálódni s ugyan e pillanatban a harmadik szobában levő függő lámpa is, mint a nyitott ajtón látható volt, hasonló lengéseket csinált. A meglepetett család mindjárt földrengésre gondolt, a mit megerősitett a „Debreczeni Ellenőr“-nek a délvidéken tapasztalt földrengésről szóló távirata is. Az óra ingák ugyanezen időben több helyen megállottak.

— **Templomi ének** A róm. kath. templomban tegnap a nagy misén, melyet dr. Wolafka Nándor v. püspök mondott, Hirsch Jenny k. a. az offertóriumra, Pozovszky Ágoston, az egykori zenetanár szép zenei motivumokban gazdag „Ave Maria“ cz. zeneszerzeményét énekelte. E jeles, fiatal énekesnő mint tudva van, egyik kiváló tanitványa volt Zivuskáné urnőnek s jelenleg a budapesti zeneakadémia egyik jeles növendéke s ki fiatalságához mérten erőteljes és ritka terjedelmü althanggal rendelkezik s ezt ez alkalommal is igen szépen érvényre emelte.

— **Öngyilkosság.** A piacz-utczai 1998. sz. alatti lakos Orbán József hentes tegnap délután a nevezett ház padlásán felakasztotta magát. Az esetről rögtön értesitették a rendőrséget, de mikorra a polgári biztos megérkezett, csak a már beállott halált konstatálhatta. Az orvosrendőri vizsgálatot ma délután ejtik meg dr. Kenézy Gyula és Erdélyi István rendőr-fogalmazó. **Az öngyilkosság oka ösmeretlen.**

— **Személyi hir.** Vértesi Gyula, lapunk volt szerkesztője a „Fővárosi Lapok“ belmunkatársa, rokonai látogatására Debreczenbe érkezett.

— **Városi rendkivüli közgyülés.** Április hó 19-ére szerdán rendkivüli városi közgyülés lessz összehiva, melyen 30 bizottsági tagnak **Jókai diszpolgárrá választása** iránti inditványát és a törvénykezési palota ügyét fogják tárgyalni. Esetleg egyéb ügyek is felvétetnek a tárgysorozatba. A tanács április 15-én — szombaton — készíti elő a rendkivüli közgyülés tárgyait.

— **Dr. Wolafka püspök a böszörményi gör. kath. templom** épitési költségeire 200 frtot adományozott.

— **A debreczeni tanitó-egyesület rendezése.** A debreczeni tanitó-testületre nézve korszakalkotó inditvány megtevését jelentette tegnap be a presbiteri közgyülésen Kiss Albert lelkész. Ugyanis a megüresedett tanitói állomások betöltésének kérdésénél nyiltan kijelentette, hogy a debreczeni tanitó testület helyzete tarthatatlan s ő elérkezettnek látja az időt, hogy e testület szervezete a rendes tanitóknak a segédtanitókhozi viszonya, a tanitói fizetések elvalahára rendeztessenek. Egyuttal bejelentette, hogy idevonatkozólag közelebb külön inditványt fog benyujtani. Kiss Albert kijelentése a tanitók körében méltán nagy örömet keltett, mert helyzetük javu ását várják attól.

— **Erdőégés Szoboszlón.** A szoboszlói erdő a mult héten a gyorsvonat mozdonyából kirepült szikrától tüzet fogott s körülbelül 400 □ öl területen leégett.

— **A szováti furcsa háboru.** Erélyesen folyik a vizsgálat Szováton. Harsányi vizsgálóbiró eddig száz embernél többet hallgatott ki az ügyben s a főbb bünösök közül hármat tegnap délután beszállittatott csendőrök által a debr. kir. ügyészség fogházába. A vizsgálat sokkal messzebb megy, mint vélték, ugy hogy a tervezett két nap helyett még két napig kénytelenek Szováton maradni a vizsgálóbiróság tagjai.

— **A tüzoltó egylet ujjászervezése.** Az önkéntes tüzoltó egylet négy vizes hordó, 600 f. méter kender tömlő és 30 pár rézcsavar sürgős beszerzését kérelmezte a várostól, addig is, mig a tárgyalás alatt álló reorganizáczió keresztül vitetik. A kért fölszerelések mintegy 2980 frtba kerülnek. A véleményezésre fölhivott jog és pénzügyi bizottság a vizes hordóknak azonnal beszerzését javasolja. A tömlőkre és a rézcsavarokra nézve pedig előbb megvizsgálandónak tartja, szükségesek-é azok a kérelmezett mennyiségben s csak azután szólhat hozzá a beszerzéséhez. Szóba jött a bizottság ülésén a tüzoltó egylet emlékirata is az egylet ujjászervezéséről. Ezt a bizottság szükségesnek és sürgősnek nyilvánitotta, különösen pedig abban az irányban, hogy a városnak, mely tetemes összeggel tartja fenn az autonom jogokkal biró egyletet, ennek vezetésére és pénzügyi számadásaira megfelelő befolyás biztositassék.

— **Az igazságügyi palota.** Az igazságügyi miniszter leiratát a törvényszéki palota és kerületi börtön épitése ügyében szombaton d. u. tárgyalta a jog- és pénzügyi bizottság Vértessy István. főjegyző elnöklete alatt. Az igazságügyi miniszter ezen leiratában a következőkről értesiti a város közönségét: A pénzügyminiszter a törvényszéki palota helyéül átengedi a váradutczai Abbáldó épület telkét s azt a f. év őszére ki is üritteti. Ezzel szemben azonban örök tulajdonjoggal már most kéri a kincstár számára átadatni a szt. anna utczai dohányraktár telkét és mellette 3000 □ öl üres területet, amit a város közönsége már föl is ajánlott. Az igazságügyi miniszter a palota épitésére a város által megszavazott 200,000 frt kamat nélküli előleget 1895-től kezdve fogja 10 év alatt 20,000 frtos részletekben visszafizetni s az épitést a tervek elkészülése s az Abáldó épületek átadása után azonnal megkezdeti. A kerületi börtön helyéül fölajánlott területet is ujabb helyszini szemle után képviselőjével kijelölteti s a börtön terveit is elkészitteti. A törvényszék j. bíróság és kir. ügyészség lakbére pótlására a város által eddig fizetett 4700 frtot pedig még erre az évre kiutalványoztatni kivánja. A bizottság ezen 4700 frt kifizetését nem javasolja. Viselje azt már ebben az évben is a kormány. Azt, hogy az épitési előleget 1895-től kezdve fizesse vissza a miniszter, a bizottság nem kifogásolja. A sz. annautczai telek forma szerinti átadását pedig akkorra kivánja halasztani, amikor az igazságügyi miniszterrel teljesen elintézi a város ezt a kérdést. A telek fölmérése és kimutatása ezzel nem lesz akadályozva. A bizottság ülésén némely tagok ujból fölvetették, hogy a törvénykezési palota czéljaira az Abáldó telke nem alkalmatos. E bizottság azonban e kérdés fölött napirendre tért.

— **Dr. Wolafka Nándor** cz. püspök e héten Budapestre utazik, hol az egyetemi templomban vasárnap a szamaritánus egyesület felkérésére hitszónoklatot tart. Budapesten ugyanis az a szokás, hogy az év e vasárnapján a budapesti összes templomokban, vallásfelekezeti különbség nélkül, hitszónoklatok tartatnak s a templom bejáratánál arisztokrata előkelő hölgyek a szamaritánus egyesület részére könyöradományokat gyüjtenek. A hitszónoklatokra ilyen alkalmakkor a főváros és az ország legkiválóbb hitszónokai kéretnek föl s ilyen uton kéretett föl Dr. Wolafka Nándor is, kinek a hitszónoklat terén elismert kiváló neve van. — Ugyancsak ez alkalommal a róm kath. főgymnázium, valamint egy a kegyesrendiek telkén épitendő bérház ügyében fogja megtenni a kellő lépéseket és bizton remélhető, hogy a lelkes főpap buzgólkodásának sikerülni fog annak kivitele, hogy a róm. kath. főgymnásium ötödik osztálya már a jövő iskolai év elején megnyitható lesz, addig is, mig a főgymnázium épülete, — mely szintén rövid idő kérdése, föl lesz épithető.

— **Eljegyzés.** Hegedüs Szeréna kisaszonyt Budapestről eljegyezte Lusztbader Dávid honvédhuszárszakaszvezető Debreczenből.

— **Dr. Engel Ignácz,** pocsaji körorvos, külföldi tanulmány utját a mult héten befejezvén orvosi müködését Pocsajon ismét megkezdette.

— **Theatrophon és telefon hirmondó Debreczenben.** Dr. Balkányi Miklós ügyvéd s a debreczeni telefon vállalat tulajdonosa, aki mindig töri a fejét valami nagyobb szabásu alkotáson s aki Debreczen modern fejlődésének szerencséjére, még eddig rendesen sikeresen fáradozott eszméi és tervei érdekében — már régibb idő óta foglalkozik a telefon szerkezet olynemü átalakitásának kisérleteivel, hogy a hang megosztható s az egy helyen folytatott beszélgetés a telefon hálózat által elvezetve egyidejüleg több helyen egyformán hallható legyen. E végből kért és nyert a mult év őszén a városi tanácstól arra, hogy a szinházból ily nemü kisérleteket tehessen. A kisérleteket, miután azok az utóbbi napokban már egészen jól beváltak — nyilvánosan is bemutatta Balkányi Miklós Kossuth utczai lakásán nagyobb társaság és a hirlap tudósitók előtt. A mult év ősze óta szakadatlanul folytatott kisérletezés eredménye az, hogy a kérdés teljesen megoldottnak látszik. — Amennyiben a szinházban, a concert teremben vagy a szerkesztőségi irodában czélszerüen és jól felállitott mikrophon gép által — (Balkányi Hunnings féle belga gyártmányu, kitünő mikrophonokat alkalmaz) sodrony hálózat segitsével a szinházi előadás, a zene, a szavalat hangja tiz, husz, száz, sőt több ezer helyre elvezethető anélkül, hogy a hang elvezetése és több felé megoszlása által erejéből veszitene. Három mikrophon a szinpadon a sugólyuk mellett van felállitva; a mikrophonok egy sodrony által összeköttetésben állanak dr. Balkányi Miklós lakásával s ott 16 hallgató készülékben végződik, a melyek hasonlatosak a telefon ösmeretes készülékeihez.. Egyszerre tehát 16-an hallgathatták a szinházi előadást, — de hallgathatták volna ezeren is ha annyi hallgató-készülék lett volna. Az este épen egy énekes bohózatot a „Próba házasság“-ot játszották a szinházban. A dr. Balkányi Miklós által meghivott társaság a szinháztól 300 ölnyire igen jól megértve, alig veszitve el egy-két szót, hangot, hallgatta a Próbaházasság szereplőinek dialogjait, énekeit, a közönség tapsát, tetszésnyilvánitásait, s azt a tompa morajt, zugást, mely a szinházat felvonás közökben betöltötte. Hallotta mikor az üvöltők zajosan követelték a kuplé ismétlését és mikor együtt énekelték Hunyadival meg Rónaszékivel. Meg kell azonban jegyeznünk, hogy a Tompa és Kissné hangja gyakran érthetetlen volt, — szinte recsegett, a mi talán annak tulajdonitható, hogy nagyon é es hangon beszéltek, ilyen jelenségek a telefonnál is észlelhetők. A czigány zene is, talán mert gyönge volt a banda és mert a mikrofonok mögött muzsikált, — kevéssé volt érthető és hallható. Persze ezek olyan hiányai a theatrofonnak, amelyek tökéletesités folytán bizonyára elenyésznek, azonban gyakorlati értéke és fontossága már most is kétségtelen, s nagy jövőt jósolhatunk a kisérletezésnek. — Balkányi Miklós már is komolyan tervbe vette kihasználni e kedvező, általános elismerésben részesült kisérletezést Debreczen üzleti forgalmának emelésére. Ugyanis felakarja állitani Debreczenben a **Telefon hirmondót**, amivel Budapestet nem számitva, Debreczen megelőzi nemcsak Nagyváradot és Magyarország minden városát, hanem a nagyvilág városokat is. A Telefon hirmondó szerkesztősége távirati vagy telefon összeköttetésben fog állani a fővárossal s az ország nagyobb városaival. Ez által olyan forgalmi eszköz lesz, amelynek segitségével Debreczenben mindig ugyanabban az órában fogunk hirt hallani a fontosabb eseményekről, amelyben a f ő v á r o s i a k. — A páratlan vendégszeretettel elhalmozott társaság nagy érdeklődéssel hallgatta az előadást s nem egyszer fejezte ki tetszését. Jelen voltak: gróf Dégenfeld József, főispán, Simonffy Imre, kir. tanácsos polgármester, Dr. Kola János kir. tanácsos az ügyvédi kamara elnöke, Sághy Gyula, a vasuti üzletvezetőség főnöke, Csath Zsigmond, posta és távirdafőnök, Szabó József, főszámvevő, Sárváry Gyula, t. főorvos Dr. Popper Alajos orvos és családja, Zádor Lajos, a kereskedő társulat elnöke, Berger Henrik és családja, Fried Emil és családja, Papp Lajos, postatávirdai tiszt Dr. Bakonyi Samu, Lukács Ármin és neje Zöld Mihály tanácsnok, Berger Mór és neje, Lederer Miksa és neje, Dr. Balkányi Emil, Balassa Jenő szinész s a hirlapok tudósitói. Megemlitjük, hogy a szivélyes háziur s szeretetreméltó neje gazdagon rakott asztalokkal fogadták a vendégeket.

— **Közigazgatási bizottság.** Hajdu vármegye közigazgatási bizottsága ma d. e. tartotta rendes havi ülését Gróf Dégenfeld József főispán ur ő méltóságának elnöklete alatt. Az ülésre holnap visszatérünk.

— **Hivatalos órák meghosszabbitása a városházán.** A jog- és pénzügyi bizottság szombaton d. u. tárgyalta a tanacs által alakitott küldöttség azt a javaslatát, hogy a hivatalos órák a városi hivatalokban megszakitás nélkül reggeli 8 órától déli 2 óráig tartassanak. A bizottság maga is pártolja ezt az ujitást, ugy azonban, hogy némely hivatali osztályok, mint pl. a bejelentési hivatal az ujitástól kivétetnének s d. e. 9—12-ig s jövőre d. u. 3-tól 6-ig tartaná a hivatalos órákat. A jog és pénzügyi bizottság pártoló véleménye alapján a tanács fog határozni ebben az ügyben.

— **Változások a tanitói karban.** A debreczeni ev. ref. tanitó testületben közelebb több rendbeli változások állanak be, nyugdijazások és lemondás folytán. Domokos Lajos, ki 54 évig volt tanitó, évi 500 frttal nyugdijaztatott. — Szabó József, aki 63 év óta szolgálja a népnevelés ügyét, egy évig teljes javadalmazással meghagyatik lakásán s a tanitás alul felmentetvén, ideiglenesen helyettesittetni fog. — Kálmán Julia ispotályi tanitónő lemondott. A már előbb nyugdijazott Tóth Lajos helyére belkörü pályázatot hirdetnek, — melyben minden debreczeni ref. tanitó részt vehet.

Vegyes hirek.

* **Gyilkos nevelőnő.** Koppenhágában Möller kisasszony nevelő-intézetében február 28-án meghalt Sjörgen Volmer, 15 éves fiu Möller kisasszony kiváló jó hirnévnek örvendett, felolvasásait, melyeket a gyermeknevelésről tartott, sokan látogatták. A fiu halálának okát nem igen kutatták, mig most nemrég egy intézetbeli növendék olyan nyilatkozatokat tett, amelyek valószinüvé tették, hogy Möller kisasszony meggyilkolta Sjörgent — akit erkölcstelenségre csábitott. A nevelőnőt elfogták s hosszas tagadás után be is vallotta, hogy Sjörgent előbb opiummal elkábitotta s aztán kendőkkel megfojtotta. A gyilkos nő 47 éves.

* **Báró Atzél és Busbach.** A Pesti Hirlap vezérczikke abból az alkalomból hogy báró Atzél Bélát harmadszori megválasztásakor az ellenzéki padokban éjenezték, oly megjegyzéseket tett báró Atzél Béla a kormánypártiságra, melyeket báró Atzél Béla sértőnek tartott önmagára nézve s Tibád Antal és Förster Ottó országgyülési képviselőket bizta meg, hogy a czikk irójától vagy kielégitő magyarázatot, vagy elégtételt kérjenek A „Pesti Hirlap“ szerkesztősége Busbach Péter országgyü ési képviselőt nevezte meg min a czikk irójá. Busbach Péter tegnap este fogadta báró Atzél Béla megbizottait s az ügy mint értesülünk, egy nyilatkozattal fog elintézést nyerni.

* **Frigyes főherczeg** a pozsonyi városi szinháznak gyakori vendége volt. Külön páholya volt a főherczegnek, melyben majdnem mindennap volt valaki a családból. Annál nagyobb feltünést kelt most mint tudósitónk telegrafálja, az a körülmény, hogy a főherczeg a páholybérletét, mely most járt le, nem hosszabitotta meg. Beavatott körökben azt beszélik, hogy a főherczeg a Próbaházasság előadása alkalmával történt Kossuth-tüntetések miat nem hosszabbitota meg a bérletet, mert ez a tüntésőt igenkinosan érintette. Annyi tény, hogy a szinházban történt tüntetések. óta a katonatisztek sem látogatják a szinházat Hogy ez felsőbb helyről jött utasitásra történt-e, nem tudják.

Közgazdaság.

* **Szomoru hir a Hortobágyról.** Minden felől panaszolkodnak a gazdák a hosszantartó száraz hideg időjárás miatt, mely megakasztja a legelők és a vetések fejlődését s már is sok kárt okozott. A Hortobágyon pedig már is kétségbeejtő a helyzet és nagy aggodalommal tekintenek a jövő elé a gazdák. — A jószágok kihajtása a lovakra nézve április 4-dikén, a szarvasmarhákra nézve pedig ma 10-dikén kezdődött. Azonban a szikes pusztán nincs mező, nincs legelő. E hónap elejétől kezdve csaknem szakadatlanul viharszerü szél bömböl a pusztán és annyira felszáritotta a mezőt, kiszivta a különben nem sok nedvet a földből, hogy az leirhatatlan. Ejjel pedig folytonosan fagyás van. Ezért is a Hortobágyról azt tanácsolják a gazdáknak, hogy gyengén telelt jószágaik kihajtásával várakozzanak, mert még most csak érzékeny károkra számithatnak oda künn.

—

Budapest-kőbányai sertéskereskedelmi csarnok.

1893. évi április hó 8. Hizott sertés árak: I. Magyar első rendü: Öreg nehéz (páronkint 400 kilogron felüli sulyban) 48—49 krig. Öreg közép (páronkint 300—400 kilogramm sulyban 47—48 krig. — Fiatal nehéz (páronkint 320 kilogron felüli sulyban) 52—53 krig. Fiatal közép (páronkint 251—320 kilogramm sulyban 51·5—52·5 krig. — Fiatal könnyü (páronkint 250 kgm. terjedő sulyban) 49—50 kr. II. Magyar szedett: Nehéz (páronkint 280 kilogron felüli sulyban) 48—49 krig. — Közép (páronkint 220—280 kilogr. sulyban) 48—49 krig. Könnyü (páronkint 220 kilogr. terjedő sulyban) 47—48 krig.

Sertéslétszám: 1893. április hó 6-án volt készlet 143080 darab. 1893. április 7-én felhajtatott: 1253 darab. 1893. április 7-én elszállittatott 1353 darab 1893. április 8-án maradt készletben 142980 drb.— A hizott sertés üzletirányzata: változatlan.

—

Tőzsdei árfolyam.

(A debreczeni „közgazdasági bank részvénytársaság“ közlése 1893. április 8-án.)

Államadósság:

Magyar aranyjáradék 4% — — —	115.95	116.25
„ vasuti beruházási kötvény 4½%	123.—	124.—
„ koronajáradék 4% — — —	95.40	95.90
„ regále váltsági kötvény 4½%	101.75	102.25
Osztrák aranyjáradék 4% — — —	116.75	117.25
Egységes állam kötvény 4²/₁₀% — —	98.60	99.25
Tisza-szegedi 4%-os nyeremény-sorsjegy	144.50	145.50

Részvények:

Magyar hitelbank részvény — — —	415.25	415.75
Osztrák hitelészvény — — — —	359.80	360.—
Magyar ipar- és kereskedelmi bank részv.	119.—	119.50

Sorsjegyek:

Magyar jelzálogbank 4%-os sorsjegy	132.50	133.50
Osztrák földhitel sorsjegy 3%-os —	117.—	118.—
Magyar vöröskereszt sorsjegy — —	13.50	14.—
Osztrák „ „ „ — —	20.50	21.—
Olasz „ „ „ — —	14.—	14.50
Bazilika sorsjegy — — — — —	8.75	9.25
Jó-sziv „ — — — — —	3.20	3.50

Pénznemek:

Cs. és kir. arany — — — — —	5.65	5.80
20 márkás arany — — — — —	11.91	11.95
20 frankos arany (Napoleon d'or) —	9.65	9.69
Sovereigns — — — — —	12.15	12.20

Apró-cseprő.

Ok.

Irmus szepegve vallja be anyjának:

— Kedves mama, az a fiatal a szomszédból . .

— Nos ?

— Megcsókolt.

— Ah ! Miért nem tiltakoztál.

A leány pirulva szól:

— Nem tudok francziául.

*

Carlyle a zseniális nőkről. Az angolok legnagyobb történetirója Carlyle egy levelében a melyet valamely jó barátjához intézett, a ki egy „zseniális“ leányt akart feleségül venni, érdekesen nyilatkozik a zseniális nőkről. A levél erre vonatkozó része igy hangzik: „Az emlitett hölgyet én is zseninek tartom. En csudálom ezt a tulajdonságot, a szeretőben is csudálom, de az igazat megvalva, sohasem tanácsolnám egy barátomnak sem, hogy zsenit vegyen feleségül. Nagyon jól tudom, hogy ha én magam is valaha megnősülnék, ebből a fajból vennék feleséget, de azt is tudom, hogy életem akkor csupa nyugtalanság — méznek és ürömnek keveréke, napsugár és forgószél, menydörgés és villámlás és zivatar, volna. S ebben a keverékben a legkevesebb volna a napsugárból.“ Ezt a levelet Carlyle 1823-ban irta és rá négy évvel ő is megnősült, hogy megkóstolja a mézzel és ürömmel vegyes házas életet.

A tajték pipa. Egy amerikai lapban a következő, megindító felhivás jelent meg:

„Vilmos ! Térj vissza vigasztalhatlan nődhöz és gyermekeidhez, akik kétségbe vannak esve ! Azt akarod, hogy szegény, öreg anyád öngyilkosságot kövessen el ? Ez meg fog történni, ha nem tudatod velünk, hogy hol vagy ! Mindenesetre küld azonban vissza atyád tajtékpipáját.

*

* **Szórakozott levélküldő.** A sarkon áll egy levélszekrény. A levélszekrény előtt pedig áll egy czilinderes öreg ur. — A czilinderes ur órák óta ott tipródik már a levélszekrény előtt és olykor-olykor a tarkóját vakargatva káromkodik. Végre megérkezik a postakocsi.

— Baj van kedves postás ur, — mondja a szekrényüritőnek, — szórakozottságból beledobtam a pénztárczámat.

— Hogy eshetett ez meg ?

— Hát ugy, hogy a belső zsebembe tettem a levelet is, aztán szórakozotsságomban a tárczámat dobtam bele.

Keresik a tárczát a szekrényben Egyszer csak az öreg ur hozzá kap egy levélhez, aztán a zsebéhez. Aztán a homlokára csap.

Hát nem a tárczát dobta bele, hanem a levelet.

Késő bánat.

— Ebert. —

Almodtam: sirba' fekszem
Némán és hidegen,
De gondolkozni túdtam
S élt bennem érzelem.

Hallottam jól fölöttem
A halk lépés zaját
S az édes hangu ajknak
Szomoru panaszát.

„Siratlak sírodon most,
Bár nyughatnám veled !
Az élőt meg nem értém,
Most, holtan — értelek !

Ha költhetnélek ujra,
Csókolnám ajkadat,
Mig megrepedne szívem
A kéj, a kin alatt !“

Zogokva sírt tovább . . . De
Álmomnak vége lett —
És könybe fúlva sirtam
Át kinos éjemet.

ford. Kulcsár Ferencz.

Idegenek névsora.

Bika szálloda. Lengyel butor gyáros Szeged, Deutsch Miklós Budapest, Frank kereskedő Bécs, Pollák vállalkozó Kolozsvár, Zsurger kereskedő Bécs, Propper kereskedelmi utazó Budapest, Gyémánt Mihály birtokos F.-Abony, Hollander Budapest, Livinszky gyógyszerész Gyula, Lunyák kereskedelmi utazó Bécs, Stiegler kereskedelmi utazó Budapest, Osztermaier kereskedelmi utazó Budapest, Rosenberg kereskedő Bécs, Lövinger kereskedő Bécs, Massa J. kereskedő Frankfurt.

Angol királynő szálloda. Benő János gymnas. igazgató Kisuj-szállás, Somossy Béla ügyvéd Budapest, Tlszay Dezső szinigazgató Kassa, N. Hellin kereskedő, M. Rittner kereskedő, Wumay Géza mérnök Budapest, Steydler Imre kereskedő Grácz, Eliás Mór kereskedő Budapest, Kohn Armin kereskedő Budapest.

Frohner szálloda. Brack J. J. Budapest, Szilasy Gyula birtokos Budapest, Stern Béla utazó Budapest, Stein Jenő Budapest, Gutfreund Ignácz utazó Budapest, Weiszberg utazó Bécs, Szeszler Ignácz utazó Budapest, Lőwinger Vilmos utazó Budapest, Márkusz Sándor utazó Budapest, Weisz Emil utazó Budapest, Grosz Manó utazó Budapest, Grosz Lajos utazó Budapest, Weisz Manó gazdász Ér-Tarcsa, Bauer Adolf utazó N.-Várad.

A kis lutri huzásai.

— Aprilis 8. —

Bécs	57	86	33	27	68
Grácz	47	21	26	28	80
Temesvár	72	7	49	6	8

Kiadó és laptulajdonos:
„Csokonai“ nyomda és kiadó r.-t.
Felelős szerkesztő:
Vértesi Arnold.

Debreczeni Városi szinház.

II. Idénybérlet 149. szám Páratlan. **VIII. Kis bérlet 9. sz** Páratlan.

Ma Hétfőn 1893. április hó 10-én:

Itt először

A DOLOVAI NÁBOB LEÁNYA.

Szinmü 5 felvonásban.

Dr. Kellner Elek

speczialista

gyomor- és bélbetegségekben.

Rendel: d. e. 8—9 / d. u. 2—4 óráig.

Lakik:

Széchenyi-utcza 1772.

Med. universal.

Dr. Guttmann Ede

Budapesti és Ischli fogorvos

Debreczenben állandóan letelepedett.

Ajánlja magát a t. cz. közönségnek,

száj és fogbetegségek

gyógykezelésére

arany és másnemü tömetek és mindennemü müfogak készitésére. Operátiok kivánatra narkozissal is eszközöltetnek. Lakik főpiacz 1899. sz. a. I. emelet (Hungária kávéház mellett.)

Rendel: 9-től 1-ig. 3-tól 5-ig.

Kőszénkátrányt

legjobb minőségben

zsindely és deszkatetők behuzására mely által azok tartóssága kétszerte hosszabb, továbbá **culápok**, melyek földbe ásatnak, **keritések s gazdasági eszközök befestésére** hordb. á 50 egész 500 kilósuly tartalommal; továbbá saját gyártmányu

COAKSOT

(pirszén) **kovácsok és lakatosok** részére ajánlja jutányos ár mellett

a **légszeszgyár igazgatósága**

Debreczenben.

A tavaszi idényre

nagy választékban

érkeztek raktárra

DIVATOS NŐI RUHASZÖVETEK

fekete divatkelmék,

szines selymek.

Zephirek, batiste,

atlas satin,

mosó-voile-ok,

gyermek felöltők, ruhácskák,

NAPERNYÖK.

BRASSÓI POSZTÓK,

melyeket **igen olcsón** árusitanak el.

Szabó Lajos fiai

Debreczen, Rózsatér.

Mintákat kivánatra ingyen és bérmentve küldünk.

Pollák Samu

aszfalt- és cement ipar vállalata

a magyar aszfalt részvény-társaság képviselője

DEBRECZENBEN.

Elvállal jótállás és legjutányosabb árak mellett:

nedves lakások pinczehelyiségek gyökeres szárazzá tételét

uj épitkezéseknél az alapfalaknak aszfaltréteggeli bevonását. — Továbbá: **kapubejáratok,** folyosók, terasseok stb.-nek a legjobb minőségü természetes aszfalttal való burkolását. Allandóan készit cement és mozaik lapokat,

cs. és kir. szab. hornyolt czement fedél lapokat,

különféle szin és nagyságban. — Ajánlkozik szökőkutak, csatornázások, gép alapozások és más betonirozások, valamint granit-terazzo készitésére. — Raktáron tart: tüzmentes aszfalt tetőpép, aszfalt elszigetelő-lemez, szines aszfalt máz, Carbolineum és Mikotonatout (gomba irtásra)

portland és román cementet.

Elfogad megrendeléseket: aszfalt tetőpép és facement-befedések, Mettlachi lapok, diszes falburkolatok (Stucko-Lustro és Stuk marmor), és **cs. és kir. szab. saját módszerü aszfalt parquette-ára,** valamint minden e szakba tartozó munkálatokra. — Költségvetés ingyen és bérmentve.

Müszaki üzletvezető Debreczenben:

Gärtner Demeter ur Kádas-utcza 1879. szám.

Ipartelep: **Homokkert 258.**

KLYTHIA

A bőr ápolására.

Az arczszin finomitására és szépitésére ZSIRPOR

Legelegánsabb toilette-, báli- és salonpor.

Chemikailag megvizsgálva és jónak találva.

Dr POHL J. J. cs. kir. tanár által Bécsben.

Hölgyektől *elősmerő nyilatkozatok.*

Taussig Gottlieb

Finom toilette szappanok és **parfümek** gyára, főrakt'ár:

WIEN,

I. WollzeleNr. 3.

Wolter Sarolta cs. k. udvari burg-zinházi szinésznő Bécsben.
Beeth Lola cs. k. udvari opera énekesnő Bécsben.
Schläger Antonia, cs. k. udvari opera énekesnő Bécsben.
Pálmay Ilka, szinésznő a „Theater an der Wien“ szinházban.
Odilon Heléna, szinésznő a német népszinháznál Bécsben.
Ernest van Dyck, cs. k opera énekesnő Bécsben stb.

Egy doboz ára 1 frt 20 kr. Mintadoboz 30 kr.

Szétküldés utánvét vagy a pénz előleges beküldése mellett.

Kapható a legtöbb parfüm és gyógyszerkereskedésében.

Vasuti állomás: **Técső.** Posta állomás: **Bustyaháza** (Máramarosmegye.)

Konyhája ez idén különösen jó! van kóser konyha és szegényeknek számára szabad konyha!

Viskvárhegyi klimat, gyógyfürdő

Mármarosmegyében 600 méter magaslaton.

Szénsavdus alkalikus só-vasas forrásokkal, ős-erdő és árnyas fenyőparkban **100 jól berendezett szobával, hidegvizgyógyintézeti tejcsarnok, villany és iszap fürdőkkel Megnyitás május 15-én.**

Friss töltésü forrásvize

a bécsi világkiállitáson érdemmel lett kitüntetve. Valamennyi ásványvizinél olcsóbb! ára üvegenként csak 10 kr., egy láda 50 üveg csomagolással együtt 5 frt a legközelebbi vasuti állomásig szállitva.

Főkép a **járványos időben** mint **gyógy- és borviz** nem ajánlható eléggé; üditő kellemes ital, az emésztést páratlanul előmozditia. Dus vastartalmánál fogva általános elgyengülésekné', reconvalescensek, idegbajoknál, vérszegények, különféle női bajoknál, hugyhólyag, valamint gyomor és légzőszervek bántalmainál bámulatos eredményü. Egyes üres palczk 2 krban, egy láda üveg 1 frt 20 krral vétetik vissza. **Megrendeléseket elfogad az igazgatóság Viskvárhegyen.**

Figyelmeztetésül! Bustyaháza és Visk körül sokan, kik a Viskvárhegyi forrásvizet **azelőtt** palaczkokban és hordókban derüre borura **ingyen** vitték, ma mert az nincs megengedve, **bosszuból**, a kit csak lehet, más fürdőbe terelnek, inkább Bikszádra; már pedig az ottani sósviz hatását a Viskvárhegyi alkalikus, szénsavdus vas-élecs tartalmu „kitünő“ forrásainak hatásával, vagy ozondus levegőjével, természeti szépségével azonositani nem lehet.

Vasuti állomás: **Técső.** Posta állomás; **Bustyaháza** (Máramarosmegye.)

Konyhája ez idén különösen jó! van kóser konyha és szegényeknek számára szabad konyha!

1520/1893 K.

H.-Böszörmény város belterületén **12 mély furatu kut** állittatik elő. A feltételek a **város** jegyzői hivatalánál vannak kitéve. — Vállalkozni akarók a feltételek megtekintése **után** jelentkezhetnek **1893.** április 23-ig a midőn **is az** ajánlat egy bizottság által fog elbirál**tatni.**

H.-Böszörmény 1893 április.

Somcssy Béla
polgármester.

Nemzeti Baleset- és Munkásbiztositó Részvénytársaság Budapesten.

Az első hazai biztositó-társaság, mely kizárólag, baleset- és munkásbiztositásokkal foglalkozik.

1.000.000 korona teljesen befizetett alaptőke.

A Nemzeti Baleset- és Munkásbiztositó Részvénytársaság.

Elfogad baleset elleni biztositásokat **halál esetére, állandó- és mulékony munkaképtelenség** esetére és pedig:

1. **Egyénenkénti** biztositásokat a hivatásszerü foglalkozás közben vagy azonkivül ért balesetek ellen;

II. Mindennemü baleset biztositásokat **szárazföldi és tengeri utazások** tartamára;

III. **Csoportos** baleset-biztositásokat;

IV. **Szavatossági kötelezettségek** biztositását.

A Nemzeti Baleset- és Munkásbiztositó Részvénytársaság balesetbiztositásokat 18—60 életévek közt a **biztositandók nemére való tekintet és orvosi vizsgálat nélkül a legjutányosabb dijjak** mellett eszközöl.

Több évi biztositásoknál a társaság rend kivüli előnyöket nyujt.

Példa:

Egy ügyvéd, bankár, irodahivatalnok, kereskedő, tanitó, pap, szerkesztő dijtétele az I. koczkázati osztály szerint a következő biztositásokért és pedig:

5000 korona után halál esetére . . . . á 0·50%	= korona	2.50
15000 korona után állandó munka képtelenség esetére . . . á 0.70%	= korona	10.50
5 korona naponkénti kártalanitásért ideiglenes munkaképtelenség esetére . . á korona 1.40		7.—
a biztositásnak egy évre való kötése esetén . .	korona	20.— fizet
a biztositásnak öt évre való kötése esetén (évi dijfizetéssel) évenkint .	korona	18.— „
a biztosttásnak tiz évre való kötése esetén (évi dijfizetéssel) évenkint .	korona	16.— „

A Nemzeti Baleset- és Munkásbiztositó Részvénytársaság elvállalja továbbá szerényebb anyagi viszonyok közt élő egyének, mint tisztviselők, segédhivatalnokok, kisiparosok, munkások stb. életbiztositását **csekély heti dijfizetésekkel**:

I. **Halálesetre** élethossziglan tartó dijfizetéssel;

II. **Halálesetre** korlátolt tartalmu dijfizetéssel;

III. **Halál- és élet esetére** korlátolt tartalmu dijfizetéssel;

IV. **Gyermek (kiházasitási)** biztositásokat korlátolt tartalmu dijfizetéssel.

Példa:

Egy 30 éves egyén az I. táblázat szerint 20 fillér (10 kr.) heti dijért biztositható halál esetére 316 korona (158 frt) tőkét, 40 fillér (20 kr.) heti dijért 2×316=632 korona (316 frt) tőkét, 60 fillér (30 kr.) heti dijért 3×316=948 korona (474 frt) tőkét, 1 korona heti dijért 5×316=1580 korona (790 frt) tőkét.

Bővebb felvilágositásokat a prospectusok nyujtanak, melyek a társaság igazgatóságnál továbbá az **Első Magyar Általános Biztositó Társaság — a Bécsi biztositó társaság és a Magyar-Franczia biztositó társaság** minden ügynökénél — mint a Nemzeti Baleset- és Munkásbiztositó Részvénytársaság képviselőinél — kapható és kivánatra bárkinek ingyen és dijmentesen megküldetik.

Leltározást befejezvén,

az alant jegyzett árukat tetemesen leszállitott árak mellett bocsájtom a nagyérdemü közönség rendelkezésére. Ugymint:

4000	darab	boros pohár	csiszolt	— — — — — — ezelőtt —	5 kr., most 3 kr 1 darab.
5000	„	„	„	— — — — — — „	6 „ „ 4 „ „ „
15,000	„	„	„	sajtolt — — — — — — „	6 „ „ 4 „ „ „
7000	„	„	„	szalag diszszel — — — — — „	10 „ „ 6 „ „ „
4000	„	„	„	csillag met-zéssel — — — — „	25 „ „ 12 „ „ „
4000	„	vizes	„	sajtolt — — — — — — „	12 „ „ 8 „ „ „
10,000	„	„	„	szalag diszszel — — — — — „	12 „ „ 8 „ „ „
5000	„	„	„	csillag metszéssel — — — — „	30 „ „ 16 „ „ „
500	„	boros üveg		szalag diszszel — — — — — „	75 „ „ 40 „ „ „
400	„	„	„	csillag metszéssel — — — — „	95 „ „ 60 „ „ „
350	„	vizes üveg		szalag diszszel — — — — — „	95 „ „ 52 „ „ „
300	„	„	„	csillag metszéssel — — — — „	1 frt 30 „ „ 75 „ „ „
2000	„	üveg tányér		sajtolt — — — — — — „	10 „ „ 4½ „ „ „
550	„	amerikai czukor-doboz. nickel-foglalóval, záros		— — — — „	1 frt 35 „ „ 45 „ „ „
550	„	amerikai ozsonna Fayans-tányér		— — — — — „	25 „ „ 12 „ „ „
230	pár	Fayans mocca csésze		— — — — — — „	20 „ „ 12 „ „ „
2500	„	porczellán kávés csésze aranyos		— — — — „	35 „ „ 25 „ „ „
215	darab	kávés készlet, igen finom, aranyozva, áll 17 darabból			„ 7 frt — „ „ 3 f. 50 „ „ „
195	„	teás „ „ „ „ „ 17 „ „			„ 8 frt — „ „ 4 f. — „ „ „
70	„	fekete „ „ „ tálczával „ 17 „ „			„ 7 frt 50 „ „ 3 f. 50 „ „ „
94	„	mosdó-készlet Fayans „ 17 „ „			„ 8 frt — „ „ 5 f. — „ „ „
125	„	asztali készlet porczellán Fayans 6 frt 50 krtól 100 frtig.			
55	„	hálószoba lámpa Ampel 3 frt 50 krtól 18 frtig.			
350	„	álló- és függő-lámpa egész gyári áron.			

A fentnevezett czikkeken kivül nagy raktárt tartok chinaezüstből:

disztárgyakat, ugyszinte evőeszközöket jótállás mellett.

Konyhaberendezéshez

minden ahoz való kellékeket nagy választékban.

Vidéki megrendeléseket a legpontosabban teljesitek, csomagolást nem számitok.

Vendéglői és kávéházi berendezéseket, (pontos méret) eredeti gyári árakkal teljesitem.

A nagyérdemü közönség becses pártfogását kérve, maradok tisztelettel

Ifj. PÁJER JÓZSEF,
Debreczen, főpiacz.

Hazánk legkedveltebb savanyuvize

a

MOHAI ÁGNES FORRÁS

Kitünő szolgálatot tesz az emésztési zavaroknál.

Gazdag szénsavtartalmu. — A bornak szinét nem változtatja. — Természetes izét kellemessé teszi,

a miért is a vendéglős uraknak keverékül „Spritzer" előnyös szolgálatot tesz.

Ujabban a homokos talajban termett savanykás borokhoz kiváló előnyösnek bizonyult az Ágnes-forrás savanyuvize.

Ujabb orvosi bizonylatok az Ágnes-forrásról Mohán.

A **mohai Ágnes-forrás** vizét hosszú évek során át rendelem s jó szolgálatot tesz a gyomorhurut, a vékony belek hurutos állapota, hólyaghurut és torokhurut eseteiben.

Budapest, 1892. márczius hava. *Dr. Kétli Károly.* ny. r. egyet. tanár.

Kötelességemnek tartom értesíteni, hogy a lefolyt **kolera-járvány** alatt **mohai Ágnes-forrását** kitünő sikerrel rendeltem. A gyomor és bél működését rendkivül hathatósan támogatja, a nélkül, hogy mint a többi savanyuvizek nagy része korgást és hasmenést okozna. Örömmel konstatálhattam, hogy nemcsak a hazai, hanem a külföldi ásványvizek között is **legelső** helyen áll.

Budapest, 1892. november 17. *Dr. Glaser Marcel.*

A **mohai Ágnes-forrás** vizét, mint a természet által adott egyik megbecsülhetlen kincset, a legnagyobb mérvben szoktam orvosi gyakorlatomban betegeimnek ajánlani; a kórjavalat, melyeknél ezen vizet adom, heveny és idült gyomorhurut, az eredmény minden esetben kielégitő.

Adja Isten, hogy a külföldi hasonczélra alkalmazott vizeket teljesen kiszoritsa hazánk ásványviz-forgalmából.

N.-Szalonta, 1892. október 20. *Dr. Deme Béla.* járás és Biharm. t. b. főorvosa.

A kolera-megbetegedés ellen präservativ gyógyszernek bizonyult.

Friss töltésben az ország minden gyógyszertárában, fűszerkereskedésében és vendéglőjében kapható.

Országos főraktár **Édeskuty L.** cs. és kir. és szerb kir. udv. ásványviz-szállitónál.

BUDAPEST, Erzsébet-tér 8. sz.

„Csokonai" nyomda és kiadó r.-t nyomása. 1893